

Sygnatura akt XII C 1140/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 6 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Łosik

Protokolant: Aleksandra Strzałkowska

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2019 r. w Poznaniu na rozprawie

sprawy z powództwa A. K., U. K. (1)

przeciwko R. Bank (...) (Spółka Akcyjna) Oddział w P.z siedzibą Oddziału w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności (art. 840 kpc)

1. Pozbawia wykonalności bankowy tytuł egzekucyjny wystawiony przez (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. w dniu 13 maja 2013 roku, oznaczony numerem (...), któremu Sąd Rejonowy (...), postanowieniem z dnia 17 lipca 2013 roku w sprawie II Co (...) nadał klauzulę wykonalności, w całości.
2. Zasądza od pozwanego na rzecz powódek solidarnie kwotę 11.817zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

SSO Anna Łosik

Sygn. akt XII C 1140/17

UZASADNIENIE

W dniu 30 czerwca 2017 roku, A. K. i U. K. (2), reprezentowane przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wniosły pozew przeciwko (...) Bank (...) SA z siedzibą w W., domagając się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego tj. bankowego tytułu egzekucyjnego wystawionego przez (...) Bank (...) SA nr (...), zaopatrzonego w dniu 25 lipca 2013 roku w klauzulę wykonalności nadaną przez Sąd Rejonowy- P. J. w P. postanowieniem z dnia 17 lipca 2013 roku w sprawie II Co (...), w całości. Nadto powódki domagały się zasądzenia na ich rzecz solidarnie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Jednocześnie powódki domagały się zawieszenia, w trybie zabezpieczenia, postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika przy Sądzie Rejonowym (...) J. w P. KM (...), do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy.

W uzasadnieniu powódki wskazały, iż pozwany wystawił przeciwko nim bankowy tytuł egzekucyjny opiewający łącznie na kwotę 1 089 585,65zł. Tytuł ten wystawiony został w związku z brakiem spłaty kredytu udzielonego na podstawie umowy o kredyt hipoteczny w kwocie 680 000 zł, która to kwota była indeksowana do franka szwajcarskiego. Powódki wywodziły, że zawarte w umowie tzw. klauzule indeksacyjne są postanowieniami niedozwolonymi, albowiem określają wysokość długu powódek przez dokonanie przeliczenia kwoty kredytu w złotych polskich, w których udzielono kredytu i dokonywano wypłaty w tej walucie, na franki szwajcarskie, według których musiały one spłacać kredyt w walucie obcej, przy czym kurs waluty był ustalany według uznania przez pozwanego bank, co bezpośrednio skutkowało tym, że bank miał pełną dowolność w kształtowaniu zadłużenia powódek. W żadnym postanowieniu umowy czy regulaminu kredytu nie było jakichkolwiek informacji na temat tego w jaki sposób bank ustala wysokość kursu, według którego odbywać się ma spłata kredytu, brak jakiegokolwiek odniesienia do chociażby kursu średniego NBP. W konkluzji powódki stwierdziły, że zakwestionowane przez nie postanowienia umowy są sprzeczne z dobrymi obyczajami oraz w sposób rażąco niekorzystny kształtują ich interesy. Konsekwencją uznania tychże postanowień

za niedozwolone jest ich nieważności od momentu zawarcia umowy, co bezpośrednio wpływa na wartość spłaty kredytu wysokość poszczególnych rat oraz wysokość zadłużenia wskazanego w bankowym tytule wykonawczym. Z uwagi na fakt nieważności klauzul indeksacyjnych, według których bank ostatecznie wyliczył kwotę zadłużenia wskazaną w bankowym tytule wykonawczym, konsekwentnie należy uznać, że kwota ta nie odpowiada wartości faktycznego zadłużenia, wręcz należy stwierdzić, że kwota wskazana w (...) jest w sposób znaczny zawyżona. Ponadto powódki wskazały na abuzywny charakter postanowienia umownego zawartego w umowie w jej § 7 ust. 1 w zakresie, jakim obciążają kredytobiorców podwyższoną marżą do momentu przedstawienia przez kredytobiorcę prawomocnego wpisu hipoteki na rzecz banku. Powódki zwróciły się do banku pismem z dnia 15 lutego 2012 roku o zwrot podwyższonych opłat, które były pobierane przez bank przez okres ponad 4 lat, jednakże bank bezpodstawnie uchylił się od zwrotu pobranych kwot.

Postanowieniem z dnia 21 lipca 2017 roku Sąd zabezpieczył powództwo poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego uznając, że roszczenie jest wiarygodne, a zażalenie pozwanego na to rozstrzygnięcie zostało oddalone przez Sąd Apelacyjny.

W odpowiedzi na pozew datowanej na dzień 11 sierpnia 2017 roku pozwany wniósł o oddalenie powództwa i obciążenie powódek kosztami postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu pełnomocnik strony pozwanej wskazał, że bank należycie dopełnił względem powódek swoich obowiązków informacyjnych tj. poinformował je o ryzyku kursowym, a powództwo wywiedzione w niniejszej sprawie pozostaje w oczywistym związku z niekorzystną dla kredytobiorców zmianą kursu franka szwajcarskiego. Zmiana ta w ostatnim czasie spowodowała znaczny wzrost zobowiązań kredytowych u osób, które jeszcze przed 2008 rokiem zaciągnęły kredyt mieszkaniowy we frankach szwajcarskich. Zdaniem strony pozwanej podniesione przez powódki tezy o abuzywności niektórych postanowień umownych nie znajdują uzasadnienia w okolicznościach sprawy. Pozwany podniósł, że do 26 sierpnia 2011 roku nie istniał obowiązek zamieszczania w treści umowy stosownego opisu ustalania kursu waluty. Dopiero ustawa z 29 lipca 2011 roku o zmianie prawa bankowego wprowadziła regulację, według której umowa kredytu powinna określać, w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta Polska, szczegółowe zasady określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu. Wobec powyższego pozwana spółka dokonała rewizji obowiązujących regulaminów dla produktów kredytowych, w efekcie czego w regulaminie pojawiły się stosowne regulacje w przedmiocie sposobu ustalania kursu waluty. Nadto pozwany zarzucił, że powódki nie wykazały istnienia kumulatywnie wszystkich przesłanek uznania danej klauzuli za abuzywną. Dodatkowo pozwany stwierdził, że nawet, gdyby hipotetycznie przyjąć, że z uwagi na podniesione przez powódki tezy, tytuł wykonawczy opiewa na wadliwą sumę to i tak nie byłoby uzasadnienia pozbawienia go wykonalności w całości.

Po przeprowadzeniu na rozprawie dowodów z wszystkich dokumentów zaoficerowanych przez strony oraz przesłuchania powódki, a przed przeprowadzeniem dowodu z opinii biegłego (o co wносиła strona powodowa), Sąd - działając na podstawie art.177§1pkt3⁽¹⁾ kpc zawiesił postępowanie, do czasu zakończenia sprawy prowadzonej przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej pod sygnaturą TSUE (...). W uzasadnieniu Sąd wskazał m.in, że dotychczasowe postępowanie prowadzi do wniosku, że stanowisko strony powodowej podnoszącej zarzut abuzywności cytowanych postanowień umownych jest uzasadnione. Analiza analogicznych rozwiązań umownych była wielokrotnie przedmiotem rozważań sądów. Jednocześnie na podstawie dokumentów zaoficerowanych przez strony oraz przesłuchania powódki, dojść należało do wniosku, że kwestionowane klauzule nie były negocjowane indywidualnie. Na tym etapie postępowania Sąd orzekający w sprawie niniejszej był obligowany ustalić, jakie konsekwencje dla bytu i treści spornej umowy wywołuje uznanie niektórych ich klauzul za abuzywne. Problemem pozostaje, w jaki sposób wyliczyć należy wysokość zobowiązania powódek (a zatem bezpośrednio ocenić także skuteczność wypowiedzenia umowy), skoro w umowie wprowadzono zasady indeksacji rat do waluty obcej, a ich kurs nie został określony (postanowienie regulujące kurs według tabeli bankowej jest abuzywne). Czy możliwe jest wskazanie kursu waluty przez sąd (jakiego i na jakiej podstawie prawnej) skoro brak jest przepisu dyspozytywnego regulującego te kwestie, czy należy w ogóle wyeliminować indeksację do waluty obcej, a jeśli tak to, jakie

oprocentowanie zastosować skoro w umowie stron jest ono konstruowane z odwołaniem do stawki LIBOR, czyli referencyjnej wysokości oprocentowania depozytów i kredytów na rynku międzybankowym w L. wyznaczonego dla niektórych walut obcych m.in. dla franka szwajcarskiego (nie sposób zatem stosować do waluty polskiej), czy brak możliwości wypełnienia wskazanej luki winien skutkować nieważnością umowy. Jak dotąd orzecznictwo sądów krajowych nie daje jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie, a to z uwagi na brak przepisu wprost regulującego te kwestie. Rozstrzygnięcia sądu przy analogicznym stanach faktycznych są różne. Stan faktyczny sprawy, w której Sąd Okręgowy w W. zadał pytanie Trybunałowi był analogiczny do sprawy niniejszej.

Postanowienie o zawieszeniu postępowania uprawomocniło się bez zaskarżenia.

Pismem z dnia 29 listopada 2018 roku pozwany R. Bank (...) (Spółka Akcyjna) Oddział w P. z siedzibą oddziału w W. wniósł o podjęcie postępowania i złożył oświadczenie, że strona pozwana uznaje żądanie pozwu w części dotyczącej pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...), w zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na mocy postanowienia Sądu Rejonowego (...) z dnia 17 lipca 2015 roku sygnatura akt II Co (...), a to na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c., jednakże z uwagi na inną okoliczność faktyczną niż te, które zostały przedstawione przez powódki. Jednocześnie pozwana oświadczyła, że zaprzecza stanowi faktycznemu wskazanemu przez stronę powodową jako uzasadnienie pozwu. Pozwany wniósł o nieobciążanie go kosztami procesu, a to na podstawie art. 102 k.p.c. Na wstępie pozwany wskazał, że w dniu 3 listopada 2018 roku doszło do skutku połączenie transgraniczne pomiędzy R. Bank (...) jako spółką przejmującą oraz (...) Bank (...) SA jako spółką przejmowaną. W wyniku powyższego połączenia R. Bank (...) w drodze sukcesji uniwersalnej z dniem 3 listopada 2018 roku wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki (...) Bank (...) SA. Powyższe uprawnienia są wykonywane na terenie Polski za pośrednictwem oddziału przedsiębiorcy zagranicznego to jest R. Bank (...) Oddział w P.. Postępowanie egzekucyjne na podstawie tytułu wykonawczego, którego dotyczy niniejsze postępowanie zostało wszczęte przez poprzednika prawnego pozwanego. Z uwagi na powyższe nie jest możliwe kontynuowanie tego postępowania na podstawie obecnego tytułu wykonawczego w trybie art. 804⁽¹⁾ k.p.c., w który wszedł w życie 8 września 2016 roku. Zgodnie z aktualnie dominującą linią orzecniczą popieraną przez Sąd Najwyższy, w przypadku zmiany formy prawnej po stronie wierzyciela, konieczne jest uzyskanie nowej klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego w trybie art. 788 § 1 k.p.c.. Jednakże zgodnie z obecną interpretacją art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 25 września 2015 roku o zmianie pr.bank. nie jest możliwe nadanie klauzuli wykonalności w trybie art. 788 § 1 k.p.c. bankowym tytułem egzekucyjnym, które zostały utrzymane w mocy po uchyleniu art. 95 pr.bank.. W następstwie połączenia doszło zatem do sytuacji, w której tytuł wykonawczy, jaki był posiadany w niniejszej sprawie przez poprzednika prawnego w R. Bank (...) Oddział w P. to jest (...) Bank (...) SA nie będzie już mógł dalej być dalej wykorzystywany przez aktualnego wierzyciela bez jego winy. Powyższe obiektywne okoliczności powodują, że strona pozwana jest zmuszona uznać zasadność żądania pozwu mimo tego, że kwestionuje przesłanki, jakie skłoniły stronę przeciwną do zainicjowania niniejszego postępowania. Z powołaniem się na treść artykułu 102 k.p.c. pozwany wskazał, że słuszne i w pełni uprawnione należy uznać stwierdzenie, że orzeczenie o kosztach niniejszego procesu powinno zostać wydane z uwzględnieniem dyspozycji tego przepisu. Strona pozwana nie powinna zostać obciążona kosztami przeprowadzonego postępowania w jakikolwiek nawet części - uznanie powództwa ma w niniejszej sprawie inne źródła niż te, o których mowa w pozwie inicjującym przedmiotowe postępowanie. Jedynym powodem, dla którego pozwany jest zmuszony kierować oświadczenie o uznaniu powództwa wynika z aktualnej linii orzecniczej dotyczącej konsekwencji prawnych przekształceń organizacyjnych banku i w ich konsekwencji na postępowanie egzekucyjne prowadzone na podstawie bankowych tytułów egzekucyjnych.

Na rozprawie w dniu 6 lutego 2019 roku pełnomocnik powódek podtrzymał żądanie zasądzenia na ich rzecz kosztów postępowania zarzucając m.in. , że pozwany nie cofnął wniosku egzekucyjnego wobec powódek.

Sąd zważył, co następuje:

W dniu 22 stycznia 2008 roku powódki zawarły z (...) SA Oddział w P. (poprzednikiem prawnym (...) Bank SA) umowy o kredyt hipoteczny na kwotę 680 000 zł, który był indeksowany do waluty obcej (...). W dniu 13 maja 2013 roku (...) Bank (...) SA wystawił przeciwko powódkom bankowy tytuł egzekucyjny, oznaczając go numerem 128/ (...)?

2013, opiewający na łączną kwotę 1 089 585, 65zł. Tytuł ten wystawiony został w związku z brakiem spłaty kredytu udzielonego na mocy wyżej wymienionej umowy. W dniu 17 lipca 2013 roku, Sąd Rejonowy Poznań Grunwald J. w P., w sprawie II Co (...), nadał temu tytułowi klauzulę wykonalności. Na podstawie tego tytułu wykonawczego wierzyciel zainicjował postępowanie egzekucyjne przed Komornikiem przy Sądzie Rejonowym (...) J. w P. pod sygnaturą KM (...).

W dniu 3 listopada 2018 roku doszło do skutku połączenie transgraniczne pomiędzy R. Bank (...) jako spółką przejmującą oraz (...) Bank (...) SA jako spółką przejmowaną. W wyniku powyższego połączenia R. Bank (...) w drodze sukcesji uniwersalnej z dniem 3 listopada 2018 roku wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki (...) Bank (...) SA. Powyższe uprawnienia są wykonywane na terenie Polski za pośrednictwem oddziału przedsiębiorcy zagranicznego to jest R. Bank (...) Oddział w P..

Okoliczności bezsporne, a ponadto dowody: umowa o kredyt hipoteczny wraz z regulaminem k.13-28, bankowy tytuł egzekucyjny k.11, postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności k.9-10, odpis z KRS pozwanego oraz odpis z rejestru przedsiębiorców k.336-357.

Powyższy stan faktyczny, całkowicie pomiędzy stronami bezsporny, Sąd ustalił na podstawie powołanych dokumentów prywatnych i urzędowych, których żądania ze stron nie kwestionowała.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie pozwany uznał żądanie pozbawienia wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego, ale z uwagi na okoliczność zaistniałą w toku postępowania, kwestionując jednocześnie okoliczności faktyczne (poza powołanymi wyżej kwestiami bezspornymi), które zostały opisane przez stronę powodową na uzasadnienie żądania. Tej przyczyny pozwany domagał się odstąpienia od obciążania go kosztami strony powodowej.

Stosownie do treści art.213§2kpc sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem, zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa.

Zgodnie z utrwalonymi poglądami orzecznictwa, uznanie powództwa to czynność procesowa pozwanego polegająca na rezygnacji z obrony w toku procesu. Uznanie powództwa zawiera w sobie z jednej strony elementy oświadczenia wiedzy pozwanego, z drugiej strony elementy oświadczenia woli pozwanego. Pozwany, uznając powództwo, musi bowiem przyznać okoliczności faktyczne, na których opiera się pozew i wyrazić zgodę na wydanie wyroku go uwzględniającego. Sąd Najwyższy w wyroku z 18 marca 2011 roku w sprawie III CSK (...) (LEX nr 846586) wskazał, iż "uznanie powództwa w rozumieniu art. 213 § 2 kpc zakłada stwierdzenie istnienia dochodzonego roszczenia, a tym samym wystąpienie wszystkich przesłanek kreujących jego byt prawny." Z kolei Sąd Apelacyjny w K. w wyroku z 5 grudnia 2012 roku w sprawie I ACa (...) (LEX nr 1280314) zwrócił uwagę, iż "uznanie powództwa jest aktem dyspozycyjności pozwanego, który nie tylko uznaje samo żądanie powoda, ale i to, że uzasadniają je przytoczone przez powoda okoliczności faktyczne i godzi się na wydanie wyroku uwzględniającego to żądanie. Nie jest uznaniem powództwa uznanie żądania przy równoczesnym zaprzeczeniu okoliczności faktycznych, na których powód oparł swoje żądanie. Uznanie z chwilą jego dokonania przez pozwanego wywołuje określone skutki zarówno procesowe, jak i materialnoprawne." W praktyce sądowej obecny jest także pogląd, zgodnie z którym, aby uznanie powództwa mogło być uznane za skuteczne, to powinno być ono wyraźne i oczywiste. Oświadczenie pozwanego o uznaniu żądania pozwu powinno mieć więc charakter jednoznaczny i bezwarunkowy. W wyroku z 12 grudnia 2014 roku w sprawie I ACa (...) (LEX nr 1651980) Sąd Apelacyjny w W. wskazał, iż skoro uznanie powództwa wywołuje szereg skutków w toku procesu, to powinno być ono wyraźne i oczywiste.

W niniejszej sprawie pozwany uznał żądanie wydania orzeczenia o treści wskazanej w pozwie, jednocześnie nadal zaprzeczając twierdzeniom powódek powołanym w uzasadnieniu pisma procesowego inicjującego postępowanie. Zważył jednak należy, iż w toku postępowania nastąpiła dodatkowa okoliczność (fuzja banków) czyniąca zasadnym powództwo o pozbawienie wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego bez konieczności badania skutków abuzywności klauzul zawartych w łączącej strony umowie. W tym zakresie Sąd był zatem związany uznaniem

powództwa albowiem nie było ono sprzeczne z prawem, zasadami współżycia społecznego ani nie zmierzało do obejścia prawa.

Faktem jest, że pozwany mógłby kontynuować egzekucję na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) tylko wówczas, gdyby uzyskał klauzulę wykonalności na swoją rzecz w trybie art.788§1kpc jako następca prawny dotychczasowego wierzyciela. W dniu 1 sierpnia 2015 roku wszedł w życie wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 kwietnia 2016 roku (sygn. akt: P 45/12), który uchylił z obowiązującego porządku prawnego RP przepisy art. 96 i 97 prawa bankowego, które uprawniały banki do wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych, a po nadaniu im klauzuli wykonalności przez sąd, mogły stanowić podstawę wszczęcia egzekucji komorniczej przeciwko osobie w tym dokumencie ujawnionej jako dłużnik. Jednakże stosownie do art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 25 września 2015 roku o zmianie ustawy Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (D.U. z 2015r., poz.1824) bankowe tytuły egzekucyjne, którym nadano klauzulę wykonalności na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowały moc tytułów wykonawczych także po dniu wejścia w życie ustawy zmieniającej.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, przed wejściem w życie ustawy nowelizującej dopuszczalne było, nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu przez bank przeciwko dłużnikowi, który dokonał czynności prawnej z tym bankiem, na rzecz banku, będącego następcą prawnym banku, który wystawił ten tytuł. W judykaturze przesądzono także przy tym, że na podstawie bankowego tytułu wykonawczego może być prowadzona egzekucja wyłącznie wierzytelności bankowej i wyłącznie na rzecz banku, a bank ubiegający się o nadanie klauzuli wykonalności na swoją rzecz powinien dołączyć do wniosku także dokumenty, o których mowa w art. 788 § 1 k.p.c. (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2014 r., III CZP (...), OSNC 2015, nr 4, poz.42, z dnia 16 marca 2006 r., III CZP (...), Biul. SN 2006, nr 3, s. 7, z dnia 20 kwietnia 2006 r., III CZP (...), Biul. SN 2006, nr 4, s. 6 i z dnia 22 lutego 2006r., III CZP (...), OSNC 2007, nr 1, poz. 4).

Ustawą nowelizującą uchylono nie tylko art. 96-98 pr. bank., lecz także art.786²k.p.c., który regulował kognicję sądu w postępowaniu o nadanie bankowego tytułu egzekucyjnego. Dokonana wtedy zmiana systemu prawnego oznacza, że po wejściu jej w życie banki zostały pozbawione uprawnienia (przywileju) do wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych, a tym samym uproszczonej drogi dochodzenia roszczeń wobec dłużników. Oznacza to, że obecnie wierzyciel będący bankiem nie może uzyskać klauzuli wykonalności na bankowy tytuł egzekucyjny, choć byłby wystawiony przed datą nowelizacji.

W uchwale z dnia 26 października 2016 roku (III CZP (...)) Sąd Najwyższy wskazał, że 11 ustęp 1 i 2 ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy -Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r., poz. 1854) stosuje się także do postępowania w sprawie o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności na rzecz banku -nabywcy wierzytelności objętej bankowym tytułem egzekucyjnym, któremu przed wejściem w życie tej ustawy nadano klauzulę wykonalności. Przepisy art. 11 ust. 1 i 2 u.z.p.b. są ze sobą sprzężone i należy je interpretować łącznie. O ich powiązaniu świadczy jednoznacznie zawarte w końcowej części ust. 1 sformułowanie „z zastrzeżeniem ust. 2”. Oba te przepisy dotyczą zatem tylko takich postępowań klauzulowych, które były wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej i nie zostały przed tym dniem zakończone, przy czym, przez zakończenie postępowania należy rozumieć –na zasadach ogólnych –uprawomocnienie się postanowienia co do nadania klauzuli wykonalności. Przepis art. 11 ust. 2 ustawy nowelizującej, stanowiąc o „dalszym postępowaniu w sprawie o nadanie klauzuli wykonalności” odnosi się do fazy postępowania klauzulowego następującej po wydaniu postanowienia w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności. Nie chodzi w nim natomiast o kolejne postępowanie o nadanie klauzuli wykonalności temu samemu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, prowadzące do powstania nowego tytułu wykonawczego na rzecz innego podmiotu. Postępowanie takie bowiem, w ujęciu dynamicznym w żadnej mierze nie stanowi kontynuacji pierwotnego postępowania o nadanie klauzuli wykonalności, lecz nowe i samodzielne z procesowego punktu widzenia postępowanie sądowe. Żadnego znaczenia nie ma w tej mierze okoliczność, że bankowy tytuł egzekucyjny nie korzysta z prawomocności materialnej (powagi rzeczy osądzonej) właściwej jedynie orzeczeniom sądowym. Czasowy zakres zastosowania ustawy nowelizującej należy więc oceniać w stosunku do każdego postępowania w sprawie nadania klauzuli wykonalności odrębnie, a miarodajne dla tej oceny jest to, czy

konkretne postępowanie toczyło się w dniu wejścia w życie ustawy nowelizującej (jako wszczęte i niezakończone) i czy w tym konkretnym postępowaniu (a nie w innym) doszło do wydania postanowienia w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności. Nieistotne jest natomiast to, czy w przeszłości wobec bankowego tytułu wykonawczego były prowadzone postępowania klauzulowe i z jakim wynikiem. Oznacza to, że **w postępowaniu klauzulowym wszczętym po 27 listopada 2015 r. niedopuszczalne jest nadanie na podstawie art. 788 § 1 k.p.c. klauzuli wykonalności na rzecz posiadającego przymiot banku nabywcy wierzytelności objętej bankowym tytułem egzekucyjnym wystawionym przed 27 listopada 2015 r., któremu przed tą datą nadano uprzednio klauzulę wykonalności na rzecz wystawcy tego tytułu.**

Reasumując stwierdzić trzeba, że pozwany w niniejszej sprawie nie może prowadzić obecnie egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego nr 128. (...) wystawionego i zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na rzecz jego poprzednika prawnego.

Powyższe z kolei oznacza, że po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego roszczenie nie może być egzekwowane (art.840§1pkt2k.p.c.).

Z uwagi na powyższe, na podstawie ostatnio powołanego przepisu w zw. z art.213k.p.c należało orzec jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania znajduje swe uzasadnienie w treści art.98k.p.c. Na kwotę zasądzonych kosztów składają się: opłata od pozwu w kwocie 1.000zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 10.800zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17zł. Sąd nie dopatrywał się istnienia przesłanek z art.102k.p.c

Wyrażona w art.98k.p.c. zasada odpowiedzialności za wynik procesu oznacza, że strona, która sprawę przegrała, zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi poniesione przez niego koszty procesu. Z kolei zasady kosztów niezbędnych celowego wyniku, że strona przegrywająca zobowiązana zwrócić przeciwnikowi tylko w te poniesione koszty procesu, które były niezbędne do celowego dochodzenia praw lub celowej obrony. Przegrywającym jest powód, którego żądanie nie zostało uwzględnione lub pozwany, którego obrona okazała się nieskuteczna. Dla oceny, czy strona przegrała sprawę, obojętne jest, czy ponosi ona winę za prowadzenie procesu oraz czy uległa ona co do istoty, czy tylko formalnie. Ze strony przegrywającą sprawę należy także uważać pozwanego, które w toku procesu spełnił dochodzone przez niego świadczenia, czym zaspokoił roszczenie powoda wymagalne w chwili wytoczenia powództwa. Umorzenie postępowania z kolei oznacza przegranie sprawy przez powoda, jeżeli cofnął pozew, zrzekając się roszczenia, albo, jeżeli cofnięcie pozwu nastąpiło wskutek nie wywołanego przez strony upadku podstawy faktycznej, który spowodował bezprzedmiotowość żądania. Powód przegrywa sprawę także wtedy, gdy żądanie pierwotnie usprawiedliwione, zostaje oddalone na skutek zmiany ustawy. Ocena w jakim stopniu strona wygrała lub przegrała proces powinna być dokonana przez porównanie roszczeń dochodzonych w ostatecznie uwzględnionymi (por. T. Ereciński, Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego, Część pierwsza, postępowanie rozpoznawcze, Tom I, WP, W-wa 1997, tezy 2, 3, i 4 do art.98 i powołane tam orzecznictwo, str. 184-185).

W niniejszej sprawie nie ulega najmniejszych wątpliwości, że pozwany jest stroną przegrywającą proces. Zasadność twierdzeń zawartych w uzasadnieniu pozwu nie została do końca zbadana a to z uwagi na dodatkową okoliczność, która pojawiła się w toku procesu i uczyniła powództwo oczywiście zasadnym bez konieczności badania dodatkowych argumentów. Jednocześnie okoliczności faktyczne stanowiące podstawę roszczenia przytoczoną przez powódki nie były oczywiście bezzasadne, a wręcz przeciwnie roszczenie było wiarygodne, co znalazło swój wyraz w postanowieniu o jego zabezpieczeniu. Nadto zawieszając postępowanie po przeprowadzeniu większości postępowania dowodowego Sąd przesądził abuzywność klauzul zawartych w umowie.

Powódki poniosły koszty tego postępowania, a zważyć należy, że ich sytuacja materialna jest ciężka, co znalazło m.in. swój wyraz w rozstrzygnięciu w przedmiocie zwolnienia z zaliczki na poczet kosztów bieglego. Drugą stroną niniejszego postępowania jest bank, a zatem podmiot ekonomicznie silny.

Mając na uwadze powyższe Sąd nie zastosował wobec pozwanego dobrodziejstwa z art.102k.p.c.

SSO Anna Łosik